



NTFs forum for tillitsvalgte, Oslo 15.-16. april

Er tannhelse et klassespørsmål?

Dette spørsmålet var hovedtema for Tannlegeforeningens forum for tillitsvalgte 15. april, der Oslos helse- og sosialombud, Petter Holm, beskrev og uttrykte bekymring for den fattigste delen av befolkningen. De rundt fem prosent av oss som knapt nok har økonomi til ordinært livsopphold.

Vi snakker om dem som må klare seg på fire og et halvt tusen kroner i måneden, og under det. Det dreier seg om grupper av sosialhjelpsmottakere, innvandrere, rusmisbrukere og psykiatriske pasienter. Det er disse som utgjør underklassen i det reviderte klassebegrepet. Og da er svaret ja; tannhelse er fortsatt et klassespørsmål. For disse menneskene har ikke råd til å betale for noen form for tannbehandling.

Men i mer tradisjonell forstand er det lite som tyder på at tannhelse er et klassespørsmål, ettersom nyere undersøkelser, presentert på Forum for tillitsvalgte av professor Dorthe Holst, ikke avdekker systematiske sammenhenger mellom inntekt og utgifter til tannbehandling. Halvparten av den norske befolkning har mindre enn 1 000 kroner i tannlegeutgifter årlig, mens gjennomsnittskostnaden ligger på rundt 2 300 kroner.

Gjennomsnittsutgiftene er målt blant dem som er brukere av tannhelsetjenester. De som ikke benytter seg av tannhelsetjenester er ikke med i dette bildet. Hovedproblemet ser ut til å være at enkelte av og til får svært høye kostnader og at marginale grupper, som nevnt, ikke ser seg i stand til å prioritere selv den aller mest nødvendige tannbehandling.

Trenger vi Tannlegeforeningen i fremtiden?

Forum for tillitsvalgte er ment å være et verksted der NTFs politikk skal meisles ut, og et arnested for nye tanker.

Helse- og sosialombud i Oslo, Petter Holm, snakket for dem som befinner seg helt nederst på rangstigen i vårt samfunn.



Også denne gangen ble de tillitsvalgte delt i grupper, for å arbeide med ulike spørsmål.

Ett av spørsmålene var vidt formulert, og skulle gi svar på hva som skulle være NTFs prioriteringer i fremtiden. Den romslige formuleringen åpnet for mange svaralternativer, der det ikke er noe som tyder på at NTFs tillitsvalgte er på vei mot å enes om at foreningens virksomhetsområder skal snevres inn når en ny strategisk plan for virksomheten skal formuleres.

I besvarelsene sier de tillitsvalgte at

disse sakene må prioriteres høyt i NTF i fremtiden: Etterutdanning, medlemservice og tannhelsepolitikk må være kjerneområder, sier én gruppe, mens to andre er enige om at NTF først og fremst må være en fagforening, der lønn, arbeidsbetingelser og arbeidsforhold må ha første prioritet. En fjerde gruppe setter næringspolitikk og arbeidslivspolitikken øverst, før medlemservice, retningslinjer, servicetilbud og etterutdanning. En femte har tenkt mest på folkehelse og folketannhelse, og sier at NTF må sette tannhelsepolitikken

først, og være premissleverandør overfor myndighetene.

Ja!, vi trenger NTF, sier den siste og mest artikulerte gruppen, og vil bare ha én forening, men gjerne med underavdelinger. Det siste med henvisning til Praksiseierforeningen, som de mener er uttrykk for mangler ved NTF. De mener at NTFs hovedproblem er privat sektor og at noe er gått tapt med bortfallet av PTE. Gruppen mener det er viktig å styrke de private interesser lokalt og sentralt, særlig nå når enmannspraksisen er på vei ut, og tannlegen i større grad blir bedriftsleder. Samtidig skal assistenttannlegen bli hørt, og NTF må favne alle.

Hele tiden må det spørres om de begrensede ressursene utnyttes på rett måte. Gruppen diskuterte i denne sammenhengen både sekretariatet, Forum for tillitsvalgte og representantskapet. Spørsmålet om Forum for tillitsvalgte er blitt for stort kom også opp. Kanskje det er mest hensiktsmessig å gå tilbake til rene formannsmøter? Det vil muligens gjøre det lettere å få til et reelt politisk verksted, til en lavere kostnad. Gruppen synes også at representantskapet er for stort, og kanskje uhen-siktsmessig. Men hva er alternativet – vektet representasjon? Gruppen rangerte virksomhetsområdene til NTF slik: Arbeidslivspolitikkk først, deretter næringspolitikk og til sist tannhelsepolitikk. Medlemmene må komme først og fremst – og myndighetene må påvirkes slik at tannlegene får gode arbeidsbetingelser.

Hvordan informere om pris?

Det andre, og langt mer konkrete spørsmålet NTFs tillitsvalgte skulle drøfte, var eventuelle retningslinjer for prisopplysning til pasienter, med utgangspunkt i en innledning ved seksjonssjef Magne Ek i Forbrukerombudet, en etterfølgende plenumsdiskusjon og disse delspørsmålene:

- Hvordan bør prisinformasjon se ut for at pasienter som er på leting etter ny tannlege skal kunne sette seg inn prisenivået hos den enkelte tannlege?
- Hvordan bør prisene gjøres kjent? Kan nettsted med prisliste være et godt supplement til prisplakat på venteværelset? Er det andre forslag

til hvordan pasienter på en enkel måte skal kunne innhente priser hos flere?

- Hva slags prisinformasjon bør pasienten få før behandlingen starter?

Etter gruppediskusjonene kom det ikke frem noen motforestillinger mot generelle retningslinjer, så lenge det ikke finnes rom for misforståelser. Argumentene som ble gitt for retningslinjer er at det virker seriøst og gir økt troverdighet, særlig ved dyre behandlinger. Noen sier også at det er oppdragende for tannlegene å ha retningslinjer for prisinformasjon. Videre sies det at forbrukerne har rett til å få prisinformasjon på en enkel måte, og at det er en fordel for pasientene å kunne sammenligne priser og alternative behandlingsforslag.

Mange vil ha forenklede standardiserte prislistes. Noen av arbeidsgruppene listet opp alt en prisliste bør inneholde, mens andre leverte mer generelle besvarelser.

Det er få som synes det er en god idé å ha med pålegg om å presentere priser på Internett i retningslinjene. De fleste mener at alle må ha oppslag på venteværelset, men at nettsted må være basert på frivillighet, og de fleste synes også det burde være mulig å gi pasientene skriftlig behandlingsplan og pristilbud.

NTF vil ta med seg de tillitsvalgtes innspill i den fortsatte diskusjonen med Forbrukerombudet om retningslinjer for prisinformasjon. Forbrukerombudet har overtatt Konkurransetilsynets rolle, og ombudets seksjonssjef, Magne Ek, viste stor vilje til å lytte til Tannlegeforeningens synspunkter da han møtte de tillitsvalgte på deres Forum i april.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi